Ч. 127 (12.493). Львів, четвер 12. червня 1930. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Четвертьрічно 15·00 „
Піврічно 27·50 „
Річно 55·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції 29-41.
„ Друкарні 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІІ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Кольоніяльний „большовизм".

(Від нашого кореспондента.)

Париж, 6. червня 1930.

I.

Ще не так давно французька преса говорила про кольоніяльні трудноші Великої Британії в тоні злорадощів, більше або менше старанно приглушенім, тай залюбки протиставила невдачні, мовляв, британські кольоніяльні методи своїм, французьким, буцім-то і людянішим і успішнішим одночасно.

Британці загрузли в трудноші в Єгиптом? — по заслузі їм так; бо хто таке видав, щоби трактувати єгипетських націоналістів наче якихось негрів, дарма, що майже вся єгипетська „інтелігенція" вихована французькими школами і в дусі французької культури?

А британські трудноші в Індіях? Ще зовсім таки недавно можна було у французьких газетах читати „критичні" уваги про помилкову британську методу супроти індійських тубильців, методу повну особистої й культурної відмежености британського кольоніста (тобто вояка чи адміністратора) від тубильчої маси, тай методу „діли і пануй", прикладану англійцями до індійських браманів і буддистів з одного боку, та індійських магомеданців з другого.

Французькі кольоніяльні методи, мовляв, куди кращі, людяніші й успішніші. Ми, мовляв, не держимося пишно й згірдно оподалік від тубильчих рас, а навпаки, ми їх притягаємо до себе, втягаємо їх у наші школи, впоюємо в них французьку духову культуру, словом, ми перетворюємо їх на французів — всілякої масти: чорних, смаглявих, жовтих. Славний генерал Манжен (мимоходом кажучи: передчасно й нагло померший кандидат на французького Муссолінія) тому кілька років гордо писав:

— Хто сміє нині казати, що нас французів є всього сорок мілїонів? Нас є сто мілїонів, і ми числом людности одна з найбільших націй світа, куди кріпші від німців!

І він прославлював хоробрість негрицьких і індокитайських полків, які під його командою клали свої голови, захищаючи „цивілізацію перед варварством" — на західньому фронті...

II.

Сьогодні ледви чи генерал Манжен повторив би свої самопевні націоналістичні теорії про французький патріотизм ріжнобарвних племен французької кольоніяльної імперії — до річи: найбільшої після імперії британської. Французький Індо-Китай від кількох місяців є театром політичних замахів, масових демонстрацій, кривавих ворохобень, спроб ріяні. Індо-китайці — в особах вихованих у французьких гімназіях і університетах своїх націоналістичних проводирах — роблять велике зусилля, щоби визволитися зпід французької влади. Дійшло до того, що вивчені за французьких старшин індокитайські підофіцери й офіцери розмахнулися уладити своїм білим старшинам справжню Вартоломійську ніч тай частинно цей намір навіть виконали.

Французька преса раптом перестала чванитися вищістю французьких кольоніяльних метод над британськими, а натомісць розпочала переконувати свою публику про потребу якогось основного порозуміння Франції з Англією в кольоніяльних справах. Бо яснішим стається з кожним днем, що нехай завтра впаде британська влада над Індіями, то післязавтра буде кінець французькому володінню в Індо-Китаї.

Тільки-що скликаний французький парлямент присвятив подіям в Індо-Китаї довгі й бурхливі засідання. Ми на них не були і промовців усяких таборів не чували, але судячи по звідомленням великих щоденників, можна припускати, що справжньої розвязки важкого питання палата послів не знайшла.

III.

Вся вина в індо-китайському повстанні, кажуть, у — Москві, тобто у більшовицьких підшептах, грошах, агітаціях. А навіть — не так то в Москві самій, як у більшовицькій амбасаді в Парижі! Посол з Індо-Китаю, Ернест Утре он-як сформулував справу: „Мусимо вибрати між двома річами: між збереженням дипльоматичних взаємин з Совітами, і різнею французів у наших кольоніях і затратою нашої кольоніяльної імперії".

Ні більше, ні менше! Доволі викинути совітське посольство з Парижа й відкликати французьке з Москви, і все ніби то буде гаразд.

Не знаємо і не можемо знати, чи в індокитайських заворушеннях є чорна рука Москви, чи ні. Нема сумніву, що є також і вона, але певне й те, що замало булоб найгорячіших більшовицьких підшептів і найбільш абсурдних комуністичних програм, щоби розпалити такий огонь. Його розжарювали протягом десятків літ французькі лїцеї й університети — справжні високі школи націоналістичної ідеольоґії — в яких вчилися тисячі молодих індо-китайців. А долила оливи до огню участь індо-китайських дивізій на західньому фронті — там їх навчили, що білого можна так само добре різати, як жовтого, і там вони втратили останній слід забобонного остраху перед білим володарем — будь він німець чи француз. Французька школа, яка мала перетворити жовтих на французів з духа й почування, перетворила їх на націоналістів — але не французьких, а індо-китайських. А війна навчила жовтих, як різати білих їхже власною зброєю.

Певна річ, більшовики — не невинні ягнята. І вони не від того, щоби, де можна, пошкодити. Одначе не такі вони вже й всемогучі й ґеніяльні навіть у тому мистецтві. Зразок і доказ: їх істинно-медвежа „зручність", тай „успіхи" тієї „зручности" — на терені західньо-українських земель...

Одначе в балачках на тему „московсько-більшовицької" руки є ще щось інше, зрештою аж занадто відоме й нам.

IV.

З початком минулого місяця хтось з близьких українській справі говорив з сенатором Дандюраном, канадійським заступником у Союзі Народів, тай — казала леґенда — „прихильником" і „оборонцем" української „меншости" в Річипосполитій. На запит, чому він не зацікавився бодай кількома останніми жалобами, внесеними Українською Парляментарною Репрезентацією до Союза Народів, п. Дандюран відповів просто і ясно:

— **The Ukranians are bolsheviks.**

Тобто: українці, в даному разі посол д-р Димитро Левицький і товариші, — більшовики, значить, і їх жалобами пристойній людині не слід цікавитися.

Звідки п. Дандюран зачерпав такі „відомости", легко здогадатись, а властиво навіть не треба здогадуватися, бо воно відоме. Коли 1919 року У. Г. Армія боролась східним фронтом з більшовиками, то поляки, нападаючи на неї з другого боку і даючи ось так найкращу поміч більшовикам, одночасно запевняли Вільсона, Льойд-Джорджа і Клемансо, що У. Г. А. — більшовицька армія, а вся З. У. Н. Р. — більшовицька інтриґа.

Бували потім з ласки тих самих другів „більшовиками" і всі національні діячі і посли УНД-а, навіть митрополит Шептицький „бував" „більшовиком".

Хто це все пережив (тай ще переживає), той з деяким недовірям буде приймати поговірки про індо-китайський „большовизм".

В. П.

Еміґрація.

(З нагоди тижня еміґранта.)

І. ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД.

Еміґрація є суспільно-економічним явищем кожного народу. Спричинює її перелюднення даного краю, як також економічні та політичні крізи, які переходять поодинокі держави, краї і народи. Найстаршими учасниками еміґрації були англійці, еспанці, португальці і французи. Причиною еміґрації трьох перших народів були економічні крізи, спричинені недостачею місця у себе для перелюдненого населення. Причиною, котра викликала еміґрацію у Франції були моменти політичні, а тільки в незначній мірі економічні. Завдяки еміґрації тих чотирьох народів відкрито нові части світа, а саме Америку та Австралію. Ці народи їх не тільки відкрили, але заняли та скольонізували. Зі зростом населення в інших краях Европи починалася еміґрація всіх европейських народів, у одних скорше, у інших пізніше, до нововідкритих частин світа. Европейські народи, еміґруючи до нових заморських країв, заставали там вже наладнану державну машину вище згаданих чотирьох народів і з цеї причини у дальших поколіннях вони асимілювалися в користь пануючого місцевого народу.

У відміннім положенні були українці, москалі та поляки, які до кінця 18. століття не еміґрували на захід, лише на схід.

Польська еміґрація до кінця XVIII. ст.

Поляки, випирані на заході німцями, завойовують землі наших князів і переводять кольонізацію українських земель. Наслідком цеї кольонізації була втрата західних територій українського народу, а саме теперішніх повітів: Новий Санч, Грибів, Горлиці, Коросно, Ясло, Березів, Стрижів, Ряшів, околиць біля Тарнова, повітів положених між джерелами Висли та Сяну, Люблина й околиці, більшої частини Холмщини, повіту Сідлецького, Дорогичина та частини Полісся.

Еміґрація українців до кінця 18. ст.

Українці, як всі інші народи, витискані поляками на заході, кольонізують від непамятних часів східні полоси своїх земель і заселюють своєю людністю Херсонщину, Катеринославщину і Харківщину, полоси Дону, Кубані, Приволжа, частини бувших ґуберній Вороніжської та Саратівської. Еміґрація ця і кольонізація тих земель була відрухова, безплянова, диктована інстинктом самозбереження нашого народу.

Еміґрація москалів від найдавніших часів до нинішнього дня.

Москалі, не маючи жадного натиску від заходу, а маючи величезні простори на сході европейської Росії, на Сибірі та в Азії, переводили кольонізацію тих земель, ідучи по лінії найменшого опору і з тої причини не випирали українців з їх автохтонних земель.

Загальний огляд еміґрації в 19. і 20. ст.

Примір, даний англійцями, еспанцями і португальцями, а почасти французами і щораз більше зростаюча густота населення в европейських краях, як також економічні відносини у тих краях примусили всі держави Европи шукати нових кольонізаційних теренів для поселення надвижки людности і для потреб економічної експанзії. Віки 19. і 20. — це боротьба европейських народів за здобування нових кольоній та нових ринків збуту для промислових продуктів їх держав. Причиною всіх воєн 19. ст. була боротьба за ринки збуту та нові кольонізаційні терени. 19-ий вік виказав таке перелюднення европейських країв, не виключаючи европейської Росії, що всі европейські держави змушені були викидувати рік-річно приріст свойого населення до заморських країв, а Радянська Росія та Радянська Україна на Сибір.

Виїмок становить тут Франція, якої людність вимирає. Лише брак корабельного тонажу і високість коштів перевозу з Европи до заморських країв спричиняє те, що европейські держави невсилі викинути свойого цілого природного приросту до заморських країв. Це останнє явище викликує і комплікує економічне питання та витворює соціяльні заворушення. Приріст населення є такий великий, що поодинокі держави з причини браку тонажу та з причини

Тільки ще 4 дні ділить нас від дня 15. червня ц. р.

коштів перевозу не будуть у силі ніколи самостійно перевезти надвижку свого населення до заморських країв. На це буде потрібна кооперація всіх держав Европи. Ще в тім столітті діждемося такої хвилі, коли заморські держави, заміставши достаточне число емігрантів, замкнуть свої границі, а тоді Европа буде змушена силою вимушувати на них приняття нових емігрантів. Всі европейські держави доцінюючи питання еміграції, потворили у себе міністерства еміграційні і взяли регулювання еміграційного руху в свої руки, відбираючи його приватній ініціятиві. Всі держави Европи шукають нових відповідних теренів для еміграції та кольонізації для своїх народів, руководячися державними та національними інтересами і опікуючися своїми народами, поселеними на чужих територіях. Вони організують серед них при помочі консулятів національні школи, церкви зі своїми священиками, захоронки для молоді, економічні та кредитові інституції, видаючи на вище згадані цілі великі суми з державного бюджету. Таким чином витворюють держави дружбу зі своїми новими кольоніями і здержують денаціоналізацію своїх народів на нових територіях.

Огляд української еміграції в 19. і 20. ст. до 1914 р. в російській державі.

З упадком польської держави та поділом польських земель між Австро-Угорщину та Росію настали відмінні еміграційні умови в обох вітках нашого народу.

Українці під Росією як до 19. віку так і дальше кольонізують території, положені на схід від етнографічної української території і в той спосіб повстає ціла сітка укр. кольоній на Кубані, Кавказі, Ставропільській области, по обох боках ріки Терек аж до Каспійського моря, в околицях Царицина, по обох боках Волги аж до її уйстя, в Казакстані вздовж залізничого шляху Самара-Оренбург до границь Туркестану. Кольонії ці вже в 1914 р. були такі густі, а приплив до них українського населення такий сильний, що скорше чи пізніше вони мусять дістатися виключно в руки українського населення і в той спосіб продовжать національну територію. Ця еміграція була самочинна, а вів її самочинно український нарід без помочи суспільних чинників України і російського уряду. Це є доказом животности українського народу та сили його експанзії, коли українські маси, не маючи ніякої помочі зі сторони своїх верхів і російського уряду, потрафили обняти густою сіткою своїх кольоній територію три рази більшу як корінна Польща і таким чином приготовити пацифістичний підбій цеї території для українського народу.

Крім цеї еміграції йшла ще українська еміграція до Туркестану, на Сибір та на Зелений Клин. Вона йшла за почином і при матеріяльній допомозі та організації російського уряду. Еміграція ця крім Зеленого Клину та Туркестану не витворила ніде більших українських кольоній. Економічно була вона доброю для українських кольоністів на Сибірі, однак під оглядом політичним шкідливою, бо роздроблювала український елемент і з виїмком Туркестану та може Зеленого Клину засуджена у скоршім чи пізнішім часі на винародовлення.

Крім тих двох еміграційних струй, була ще третя, слаба струя з Волині, Поліся і Холмщини до Арґентини та спорадично до Канади. Була це еміграція, викликана не природними причинами, лише еміграційними агентами. Вона була дика і шкідлива з точки національних інтересів нашого народу.

Війна у півд. Україні та на Чорнім Морі?

(АТЕ). З Букарешту повідомляють про великі більшовицькі зброєння на Чорнім Морі та в півд. Україні. До Одеси приїхали два кораблі із закупленими в Італії гидроплянами. На чорноморськім побережі між Одесою та румунським кордоном будують фортеці. У Севастопіль приїхав новий командант чорноморської фльоти Вікторов. Він конферував у справі піднесення боєвої справности фльоти. Вища військова влада не скриває збільшених зброєнь на Україні. Одеська „Чорноморська Комуна" повідомляє, що нач. командант червоної фльоти Муклевич сказав на конференції моряків-комуністів, що з огляду на небезпеку війни треба збільшити силу чорноморської фльоти, що в будучій війні матиме рішаюче значіння.

✝ Петро Холодний

Коротка телеграма сповістила нас, що в суботу 7. ц. м. помер у Варшаві, в помешканні свого сина Петра, наш знаменитий мистець-маляр, учений і громадський діяч Петро Іванович Холодний у 54. р. життя на затяжну циркову недугу. Похорони Покійного відбулися у вівторок 10 ц. м. в 6. год. веч.

Родився Петро Холодний 18. грудня ст. ст. 1876 р. в м. Переяславі на Полтавщині. Ґімназію й університет скінчив у Києві. Як фізик і хемік спеціялізувався після університетських студій і в два роки пізніше (1898) став асистентом та викладачем на катедрі фізики київської політехніки. Напередодні війни Холодний обняв директуру комерційної ґімназії в Києві, яка була фактично першою нелеґальною середньою школою в Києві, де знаходили собі притулок і професори й учні українці.

З початком революції Холодний входить до Ґенерального Секретаріяту Народньої Освіти при Центральній Раді, де розроблює проект єдиної трудової української школи, яким між іншим у 100 відсотках покористувалися пізніше більшовики. По черзі П. Холодний займав становище тов. ґенерального секретаря Народньої Освіти й директора Департаменту Мистецтв; при уряді гетьмана Холодний рівнож затримав пост товариша міністра освіти, як затримував його й далі, при всіх змінах урядів Директорії.

Малярством займався Холодний вже здавна, але більше принагідно, не думаючи, що йому доведеться виступити колись перед ширшою публикою в ролі українського мистця. В камянецькому періоді української державности він розвинув уже широку малярську діяльність і в тому часі намалював особливо багато портретів військових.

Переїхавши на еміґрацію, перебував Холодний спершу в Тарнові, звідки переїхав до Миколаєва н. Д., де в домі пок. лікаря Миколи Стефановича займався виключно малярством. По півторарічнім побуті в Миколаєві переїхав до Львова на постійний побут і тут став м. ін. професором української (тайної) політехніки. В часі нагінки на українські високі школи був арештований і відсидів кілька тижнів у тюрмі.

Для Галичини Петро Холодний за своє восьмилітнє перебування зробив дуже багато. Ціла низка знаменитих історичних картин, велике число портретів, багато ілюстрацій і окладинок, дуже широка діяльність в релігійнім малярстві, як поліхромії стін, так іконостасів, образів і вітражів — усе те створив він на Галицькій Землі.

Був це дуже оригінальний, виїмково добрий — знаний зі своєї доброти й сердечности мистець і громадянин. Взагалі був Холодний людиною найкращих прикмет і як товариш, і як наставник, і як педаґоґ. Своїми скромними заробітками він все ділився з кожним, про кого

МИКОЛА ГОЛУБЕЦЬ.

Петро Холодний

(Замість некрольоґу.)

Від ряду тижнів кружляли по Львові чутки про недугу Петра Холодного. Час до часу чутки змагалися, набірали чимраз то драстичнішого, чимраз то більше трівожного характеру, конкретизувалися й нарешті заповідали невідхильну катастрофу. Алеж не тільки круг приятелів і поклонників таланту Петра Холодного, а й широкі круги львівського громадянства, серед яких цей виїмковий придніпрянець тішився такою симпатією й популярністю, усі вони відпихали від себе ці йовині вісти, як передвчасні, пересадні, врешті невмістні, бо... такі трівожні й небажані. Але час минав, недуга Петра Холодного змагалася, катастрофа наближувалася й нарешті в навечеря Зелених Свят ударила громом по серцях і нервах усіх тих, для яких імя Петра Холодного — людини, громадянина й мистця, було мов золота чаша, повна дорогоцінного змісту. Страшна вістка про смерть Петра Холодного наспіла з Варшави пізним суботнім вечором, в час, коли вже всі часописи опустили друкарські станки, а самі друкарні почали святочний відпочинок. Не стало змоги довідомити ширші кола громадянства про болючу втрату, про смерть і похорони Петра Холодного на чужій чужині.

Мало того, що українське громадянство втратило Петра Холодного, мало того, що так не впору довідалося про катастрофу, але невмолиме фатум не дозволило громадянству віддати Покійникови останньої послуги, масовою прявністю на похоронах засвідчити вагу понесеної втрати й глибину вдячности, якою, галицьке громадянство зокрема, зобовязане супроти світлої постаті і памяти Петра Холодного. Можна хіба тільки надіятися, що найдуться дороги й засоби для спровадження бодай тлінних останків Покійного до рідного краю. Може тоді матиме галицьке громадянство можність подякувати Петру Холодному за його непромінаючий вклад у його мистецьку культуру. Покищо наші думки линуть до Його домовини, до його свіжої, і, як завсіди, передвчасної могили.

Ким був Петро Холодний для українського мистецтва взагалі, а для його західньої вітки зокрема, про те скаже своє останнє слово історія. Всеж таки творчий дорібок Покійника був занадто великий, помітний і характерний своєю фактурою, щоби його майбутнє місце в історії українського мистецтва занадто відбігало від місця, яке він зайняв в мистецькому русі в сучасности, і яке ми йому нині, хоча й пронизані смутком, визначуємо. Для надто великих хитань в оцінці творчости Петра Холодного не буде ніколи місця. Бож уже його перший виступ на полі мистецтва не був молодечою спробою, але спокійним і зрівноваженим кроком свідомого своїх засобів і цілей мистця. Мистецький світогляд Холодного утворював щось ціле й органічне ще тоді, коли інші мистці переживали моменти „бурі й напору", він ніколи не мінявся, а тільки повнішав і заокруглювався. Петро Холодний знав, чого хотів на самому початку своєї мистецької дороги, а всі його дальші зусилля були повернуті в напрямі переведення в діло, в чин мистецького твору, своїх творчих замірів. Спокій, рівновага й послідовність характеризували Петра Холодного як людину, а як маляра робили його рідким, ба навіть виїмковим явищем. Роля, яку в творчости багатьох його товаришів грав випадок, а яку дехто звик називати „натхненням", обмежувалася у Петра Холодного до можливого мінімум. Холодний відчував гаряче, переживав щиро й безпосередньо, але знав, умів і розумів за багато, щоби дозволити припадкови розгоститися на своїй палітрі чи полотні. Карність, яка панувала в ательє Петра Холодного, нагадувала в дечому лад і систематику хемічної лябораторії, що, до речі, була теж варстатом научної праці Покійника.

Правда, цей лад і систематика, прикладені до мистецтва, яке в спадщині по романтиках минулого віку одідичило марку химерности й богемізму, відчужувало декого, особливо молодших. Вони бачили в Покійнику щось більше ерудита, ніж з мистця, більше з професора, ніж з творця; але це вже була вина їхнього, субєктивного погляду на справу. На ділі цей знавець стилів, знавець історично-побутових реалій і технічних матеріялів, чоловік, що не працював в теорії мистецтва тільки тому, що за багато часу й енерґії забирала в нього мистецька практика, був так-жеж свіжим і безпосереднім та заєдно натхненим творцем, як більшість з усіх тих, що в свою мистецьку роботу не вносили, крім таланту, нічого з цього „зайвого", на їхню думку, балясту ерудиції. Під тим оглядом був Петро Холодний, як вічно насторожена, чутка й відзивчива дитина природи.

Питання про те, чи мистецтво може бути національним належить до низки питань, про які висловлено цілу скалю найбільше противорічних думок. Петро Холодний зявився на мистецькому овиді наче на те тільки, щоби словом і ділом доказати, що є національне мистецтво та що суто національним було українське мистецтво в минулому й таким мусить бути в майбутньому.

Свідомим, зрівноваженим і узброєним в усі засоби техніки й знання, герольдом українського національного мистецтва був маляр Петро Холодний.

(Продовження буде.)

знав, що є в біді. Виняткова ця людина для всіх мала добре серце; лише себе особисто кривдила безпощадно. З недбалістю традиційного поняття про артиста — Холодний зовсім себе не шанував, забував виконувати лікарські приписи забував своєчасно принимати ліки і навіть перед самою смертю не завагався приняти зимну ванну, яка й була роковою для його життя. Все звадівся на свій виїмково сильний організм і на свою атлетичну будову...

Як мистець-маляр був Холодний виїмково талановитою людиною. Малював щиро і безпосередньо. Виконував він найвідповідальніші роботи у Львові, де заложив м. ін. Гурток Діячів Українського Мистецтва. Його ділом були українські виставки картин як у Львові в останніх роках, так і у Київі перед війною. Передвоєнні виставки багато коштували Холодного матеріяльно, бо він їх в дійсности сам і улаштовував і возив і покривав усі видатки.

При кінці треба відмітити, що Покійний писав також наукові праці з ділянки фізики й хемії, а також з педагогії і мистецтва.

Пок. Холодний полишив по собі жінку і троє дітей у Київі та сина Петра, молодого артиста, у Варшаві.

Земля пером заслуженому Покійникові!

Слово на часі.

У справі повітових шкільних рад.

З кінцем червня ц. р. кінчиться на території Сх. Галичини трилітня каденція шкільних повітових рад, а вже з 1-шим липня ц. р. входять у життя нові повіт. шкільні ради. При тій нагоді слід нам на цю справу звернути належну увагу.

Обовязуючий закон про шкільні повітові ради сформулований так, що в ньому ніде нема згадки про забезпечення прав поодиноких національностей у цих радах. І тому в радах, що складаються з представників повіт. самоврядування (якого в нас нема), учительства та громадянства, цілком нема заступників українського населення. Польська влада конструує шкільні ради так, що в них є виключно поляки. Українське населення заступлене там тільки ординаріятськими делеґатами. Наслідки такого подійсного стану в шкільних повітових радах загально відомі. У наші школи призначують виключно учителів-поляків, які служать польонізаційним цілям у школі. Українських учителів нині на учительські посади в нашому краю вже майже не приймають. Тому то дивно, що досі ніяка з наших шкільних установ не звертала належної уваги на повітові, шкільні ради, та не робила ніяких заходів, щоби до рад ввести і своїх представників для оборони інтересів нашої школи.

Навіть деякі поляки, що приглядалися формуванню повітових шкільних рад були невдоволені з того, що при тім цілковито іґноровано українське населення. Між іншим б. львівський, шк. куратор д-р Рімер висловив був підписаному своє здивування з приводу того, що при складанні повітових рад поминається українське населення. „Таке поведення — казав він — наскрізь одностороннє є не лише неполітичним, але й недипльоматичним". Він і піддав підписаному думку, щоби внести до міністерства освіти відповідне представлення на зміну обовязуючих приписів про шкільні ради в тому напрямі, щоби в радах забезпечити відповідне представництво українському населенню. Підписаний, як ординаріятський делеґат таке представлення вніс, а міністерство відіслало його до львівської кураторії з дорученням виробити відповідний проект для нового закону. В міжчасі у кураторії наступили зміни, а українські шкільні установи справи не підтримали і таким чином справа спочила тихим сном, а відповідні акти припали порохом забуття.

Тепер йдуть поголоски про підготовку нового закону, але з нашого боку не видно ніякого заінтересування цією справою. Отже треба дуже сумніватися, чи новий закон стане для нас під тим оглядом кращим. Дехто зпоміж наших шкільних діячів махає рукою на цілу справу: „нічого, мовляв, у теперішних відносинах не осягнемо". А є й такі, що висказують свої погляди на цілу справу ультрареволюційними фразами. Такі фрази дуже вигідні, бо це вимагають ніякого труду, але вони ультрадемаґоґічні і служать тільки для прикриття неробства. Боюся, що коли наші відповідальні шкільні діячі віднесуться і цим разом до справи рівнодушно, то в новому законі про повітові шкільні ради зможемо дістати нову едицію шкільних законів Ст. Грабського.

Якже взятися до якоїсь акції тепер? На мою думку наші відповідальні установи й чинники повинні домагатися від т. зв. повітових самоуправ, щоби при організації нових шкільних рад у повітах покликувати до них представників українського населення, таких представників, що визнавались би у шкільних освітних справах. На великі успіхи такої акції богато надій покладати не можна. Але ця обставина не може оправдувати повної інерції в тій ділянці.

Коли взяти під увагу спосіб формування шкільних повітових рад, то не можна надіятися, щоби до них попадали наші представники з групи учительства, яке має вже дуже малий відсоток українців, а крім того цей відсоток такий загулюканий, що на нього покладати не можна. На наших представників можна рахувати тільки в групі представників громадянства, яких частинно призначує кураторія, а пропонують їх уступаючі члени повіт. ради. Тут наші ординаріятські делеґати повинні сповнити дуже важну ролю, пропонуючи до нової ради кількох українців. Нема сумніву, що більшість членів їх не апробує, але тоді треба вписати все до протоколу засідання та зголосити своє „вотум сепаратум" до кураторії, представивши крім цього своє внесення разом з мотивами раді на письмі. Колиб і кураторія не полагодила внеску делеґата, тоді треба відкликатися до міністерства. Можливо, що така акція до чогось таки доведе. Але напевно нічого не осягнемо при повному бездіяллі.

Ординар. делегат.

В безконечній черзі...

Сімнацятьох українців перед судом.

Одинацятий день розправи почався переслуханням свідка Ірени Бучко. Вона працює в „Маслосоюзі" при вул. Костюшка і зізнає, що обв. Біда в день вибуху в год. 4 був у неї дома, потім пішов із обв. Антонюковою до міста. Свідок схарактеризував обв. Біду як дуже доброго, веселого і тактовного хлопця.

Свід. Стефанія Антонюкова присягає по українськи, але зізнає по польськи, заявляючи, що українською мовою володіє дуже слабо. Обв. Біда про політику з нею не говорив, про У. В. О. не згадував, був веселий, любив тільки жартувати. Кілька днів по вибуху бомб, обв. Біла виїхав зі Львова до Городка Ягайлонського. Потім вернув з валізкою і лишив цю валізку і револьвер в Антонюкової в „Маслосоюзі" при вул. Зибликевича. На запит д-ра Ганкевича свідок потверджує, що перед замахом на „Східні Торги" 7. вересня в 4. год. Біда був з нею на проході чи в кіні, потім сів до трамваю і поїхав до міста. Свідок зізнає, що Біла був такий веселий кавалер, що навіть тоді, як вона з ним погнівалась, то він сміявся, так, як взагалі Біда сміявся з усякої біди.

Свід. Богдан Кравців, студ. прав, адміністратор „Академічного Дому" зізнає і присягає по українськи, причім підчас присяги слушно виправляє мову предсідника трибуналу і виголошує „що скажу правду", а не „жи скажу правду, як проводить предсідник. Свідок стверджує, що обв. Попадюк мешкав в „Академічним Домі" до кінця липня, але при кінці липня виїхав зі Львова і підчас вибуху його у Львові не було.

Свід. Василь Ґеник, студ. фільософії, українець, шкільний товариш Попадюка ще з коломийської ґімназії. В липні і серпні 1929 свідок стрічав Попадюка в Коломиї

Свід. Рудольф Радонь, пшодовнік слідчої служби, зізнає, що Терещук сам признався, що належить до У. В. О., до якої його звербував Крушельницький Тарас. Терещук „засипав" також Наорлевича і Кирилюка, а потім і Крушельницького, яких арештовано.

Наорлевич потвердив, що Крушельницький відбирав від нього присягу на револьвер.

Дальше переслухання Наорлевича і Крушельницького та Махницького виявило й інших членів У. В. О., які тепер сидять на лаві обвинувачених. Терещук зізнав, що вибуховий матеріял, який він ніс, мав вибухнути аж за 3 години, але він через необережність перевернув клунок, вибуховий плин через те спричинив прискорення вибуху і тому вся справа не вдалася. Клунок з вибуховим матеріялом мав бути підложений під будинок „Східних Торгів".

Вацик ішов за Терещуком і коли побачив, що його вибуховий матеріял експльодував, злякався, що і його ладунок вибухне, тому побіг до парку і залишив там вибуховий матеріял у кущах. Підчас переслухання Кирилюк подиктував поліції текст присяги У. В. О. Свідок твердить, що Крушельницький зізнав усе добровільно, говорив з гумором і так щиро, що поліцію це дивувало і його питали: „Чому ви зізнаєте це все так легкодушно, мовби оповідали приятелеві, а не поліції". Т. Крушельницький відповів: „Панове, я не маю богато до страчення, бо присяга У. В. О. мене, як нерелігійну людину не звязує, пімсти У. В. О. не боюся, бо мій тато досить багатий чоловік і як я відсиджу у вязниці, сяду на поїзд і виїду за кордон, де мене ніхто не найде".

Т. Крушельницький начеб-то признався на поліції, що був колись соціялістом, але влюбився в якусь Голубівну, яка була націоналісткою і яка вплинула на зміну його світогляду, і це наблизило його до У. В. О. До У. В. О. Крушельницький вступив також начеб-то задля тої Голубівної, а не для терору.

Далі свідок говорить про ролю обв. Шушкевичівної в роботі У. В. О. Шушкевичівна, яка є спеціялісткою від ґеографії, помогала Кирилюкові і Вацикові рисувати мапи Львова та пляни розміщення членів У. В. О. у Львові. Далі виявляється, що обв. Стефанія Шушкевичівна тільки поправляла й одобрювала ці мапи та пляни.

Переслухання Кирилюка „було дуже драматичне", бо він переконавшись, що поліція все знає, розплакався і почав зізнавати про Шушкевичівну, яка закликала його на сходини У. В. О. і вкінці Кирилюк признався до всеї вини. Кирилюк признався, що Шушкевичівна винна в тому, що він вступив до У. В. О. Шушкевичівна вміла так промовити йому до душі, що він послухав її і вступив до У. В. О.

В Кирилюка був склад зброї, яку між іншим приносила у шкіряній торбі обв. Кліщівна.

Попадюка зрадив Наорлевич. Хоч Кирилюк зрадив Шушкевичівну, то коли при слідстві його примушувано повторити все у присутности Шушкевичівної, щоби тим чином приневолити її до зізнань, то Кирилюк, хоч зразу згодився, то стрінувшись із Шушкевичівною в кімнаті слідств, відмовився зізнавати ще раз, а Шушкевичівна далі до нічого не признавалась.

Тарас Крушельницький зрадив Колодзінського і виявив, що Колодзінський мав виклади в У. В. О.

Поліція конечно хотіла довідатись про Голубівну і Крушельницький зізнавав, що Голубівна збирала підчас свят жертви на „Рідну Школу" і поліція моглаб у „Рідній Школі" довідатись, хто вона і де мешкає, бо він її адреси не знає. Поліції всеж не вдалось найти Голубівної.

На запит предсідника триб. свідок підчеркує, що Шушкевичівна мимо всіх старань поліції до ніякої участи в роботі У. В. О. не хотіла признатись і нікого із У. В. О. не зрадила, так, як і Колодзінський.

Свідок предкладає трибуналові зізнання обв. Качмарського, які він списав сам, начеб-то добровільно.

Ол.

Звільнення центр. комісії українізації.

Зменшення числа урядовців українців. — Затонський головою нової комісії для українізації. — Відкликання Якіра.

(АТЕ). „Комуніст" повідомляє, що рада народніх комісарів Рад. України постановила звільнити цілий склад центр. комісії для українізації установ. Причиною того розпорядку є очевидне зменшення числа урядовців, що знають українську мову. Згідно з оголошеними урядовими даними число урядовців українців у Донецькім басейні доходить ледви до 8 проц. заг. числа урядовців, у маріюпільській окрузі 0.7 проц., у глухівській окрузі 2 проц., у полтавській 7.5 проц. В цілій Рад. Україні урядовців українців є 11 проц. Цей відсоток іще менший серед урядовців, що займають вищі становища. Рада нар. комісарів признала, що такий стан дискредитує нац. рад. політику та визначила нову комісію для переведення українізації установ. Головою комісії іменували ком. Затонського, якому надали великі повновласти. Між радою нар. комісарів Рад. України та командантом української военної округи Якіром повстав конфлікт на тлі українізації армії. Якір спротивився рішучо творенню українських формацій та вводженню української мови в армії. Конфлікт так загострився, що вища воєнно-революційна рада відкликала Якіра зі становища команданта української военної округи.

Зїзд ґміндівців.

За будову українського памятника у Ґмінді.

Як у нас відмічено коротко вже вчора, відбувся у Львові в суботу 7. ц. м. зїзд б. ґміндівців при участи понад 50 осіб. Перед зїздом відправив Преосв. еп. д-р Бучко Службу Божу, а потім панахиду за померших ґміндівців у церкві св. Духа. Співав хор „Бандуриста". Після того учасники перейшли до салі „Української Бесіди", де й відбувся зїзд.

Отворив зїзд Преосв. д-р Бучко, що повитав присутніх іменем комітету для вдвигнення памятника у Ґмінді, вказав на вагу нарад зїзду і згадав глибоко відчутими словами про 11.000 українських могил у Ґмінді, що є найвимовнішим свідоцтвом мук і горя нашого народу в цьому великанському таборі для виселенців. При кінці згадав про померших у Ґмінді або поза ним б. мешканців того табору: о. Іляріона Сіменовича, о. Олександра Мироновича, о. Миколу Романюка, о. Зенона Кириловича, о. Михайла Твердохліба, д-ра Софію Морачевську, д-ра Ілярія Бачинського, учит. Василя Смика, учит. Івана Гуменюка, дир. Луку Гарматія, учит. Івана Шуховського, студ. мед. Емануїла Сандула, студ. мед. Омеляна Мартинця й інших. Присутні вшанували память усіх померших ґміндівців повстанням з місць.

Після того виголосив загальний реферат про ґміндівський табор і відносини в ньому інсп. В. Кабаровський, спиняючись ближче на тамошній вразковій школі, в яку він і весь учительський збір вложили були дуже багато енергії і праці. Реферат ілюстрований був знаменитими знимками з таборового життя, що їх переглядали всі присутні.

З черги відома наша декляматорка п-а Н. Юрчинська виголосила з великим чуттям і зрозумінням уривок з поеми Марійки Підгірянки „Мати-страдниця". Деклямація зробила помітне враження і витиснула неодну сльозу з очей присутніх.

Потім о. д-р М. Конрад відчитав привіти від тих б. ґміндівців, що не могли приїхати на зїзд (від Ірени Олеськової з Чорткова, Михайлини Полотнюк, д-ра Наталії Полотнюк-Пристай і д-ра Олени Полотнюк-Гробельної зі Станиславова, о. Омеляна Короля з Новиці, нотаря д-ра Василя Маковського з Ліська, о. Прокопа Максимюка з Гнильча й інж. Богдана Пристая з Відня). Привіти принято гучними оплесками.

В цьому місці на внесення о. д-ра Конрада зїзд ухвалив резолюцію з подякою для Експ. митр. Шептицького за його успішну інтервенцію в справі приспішення повороту наших людей з Ґмінду на рідну землю в осени 1917 р. Вибрана на зїзді делегація в особах п-і Бачинської, д-ра Й. Білинського, сел. Мих. Пивовара з Винник і студ. Теслі вибралася негайно під проводом Преосв. еп. Бучка до митрополичої палати, де зложила митрополитові ювилейний привіт і подяку за згадану успішну інтервенцію. Подяку і побажання зїздові успішних нарад передав від митрополита після повороту делеґації д-р Білинський.

В міжчасі відбувся ще короткий реферат о. д-ра М. Конрада про культурно-освітню працю в таборі і ширший про перехідну стацію в Угорському Градищі на Моравії, звідки наші люди переїздили до Ґмінду. Цей реферат своїм фактичним матеріялом нагадав слухачам усі страхіття війни, а зокрема просто жахливий стан по т. зв. перехідних станицях і тимчасових таборах для виселенців і втікачів.

З уваги на пізну пору відпала рецитація твору К. Гриневичевої „Параска Гоголь", що її мав виголосити студ. Борушенко. Зїзд закінчив коротким рефератом д-р Ів. Німчук, що подав дотеперішні заходи комітету в справі будови українського памятника у Ґмінді і намітив плян дальшої праці для придбання фондів на ту ціль. Після спільної знимки присутні складали добровільні датки на будову памятника й розбирали бльочки для дрібних збірок на ту саму ціль між знайомими.

На закінчення відбувся спільний обід у „Нар. Гостинниці", де учасники ділилися ріжними спогадами і де подано м. ін. проєкт доповнити Комітет для здвигнення памятника у Ґмінді пп. д-ром Й. Білинським, д-ром В. Маковським і д-ром Л. Ганкевичем. Зїзд наложив на всіх б. ґміндівців обовязок зложити самим поважнішу квоту на здвигнення памятника у Ґмінді і збирати на ту ціль жертви в якнайширших кругах нашого народу.

Тиждень Еміґранта.

Дня 9-го ц. м. відбулося у Соборі св. Юра торжественне Богослуження з нагоди „Тижня Еміґранта", який почався з тим-же днем. Богослуження відправив Преосв. о. Н. Будка в асисті вищого духовенства. Підчас Богослуження виголосив проповідь епископ Будка, торкнувшись долі й недолі нашої еміґрації, при чому вказав на велику вагу суспільної опіки над еміґрацією.

У Богослуженні взяла участь Президія „Т-ва Опіки над Українськими Еміґрантами", а також деякі представники Еміґраційного Уряду.

Протягом цього тижня по цілому нашому краю будуть зорганізовані відчити й інші імпрези, яких метою буде ознайомити основно широкі круги громадянства з еміґраційною проблемою і суспільною опікою над еміґрантами.

У найближчу суботу відбудеться у Львові торжественне посвячення великого „Еміґраційного Дому" на розі вул. Листопада і Вишневецьких.

Протипольські демонстрації.

(АТЕ). Ком. орґанізації на Правобережній Україні уладили протипольські демонстрації. На вічу в автономічнім польськім районі ім. Мархлевського ухвалили резолюцію, що заповідає боротьбу з польським фашизмом. І в інших місцях, де є більше польського населення на Україні, відбулися протипольські віча та демонстрації. На однім вічу ухвалили вислати телеґраму до ком. клюбу в польськім соймі з протестом проти арештування ком. посла Жарського.

З побуту мін. Ґрандія у Варшаві.

Дня 10. червня було у Варшаві посвячення військового італійського цвинтаря, на якому похоронених є 850 іт. вояків, що померли в рр. 1915 до 1918. Мін. Ґранді відвідав прем. Славека, опісля приняв його през. Мосціцький. Мін. Залеський ревізитував Ґрандія та вручив йому від президента Мосціцького відзнаку Ордену Білого орла. Вечором виїхав мін. Ґранді з мін. Залеським до Друскеник до марш. Пілсудського.

Пожежа шибу у Битькові.

Дня 9. червня в ночі вибухла пожежа в нафтовому шибі Стандард Нобель у Битькові (пов. Надвірна). Пожежа повстала від іскри, що дісталася до сверлового отвору, де запалився ґаз. Огонь охопив будинки біля шибу та галю машин. Школи є на 100 тис. зол.

Арештування урядовця скарб. палати.

Дня 10. червня військова жандармерія арештувала в Камінці Струміловій Руд. Міллера, що був там на 4-тижн. вправах як рез. старшина. Арештований є урядовцем скарб. палати у Львові в Х. ст. Степень рез. підпоручника (і посаду) одержав на основі сфальшованого матурального свідоцтва. Мілерові закидають подвійне обманство: сфальшування публ. документу та офіц. ґажі. Ведуть дальше слідство.

Після проголошення Карла рум. королем.

Юр. Братіяну, син пок. Йонеля Братіяну, сказав журналістам, що вважає своїм обовязком врятувати ліберальну партію та повести її на добрий шлях, що відповідає почуванням народу. Правдоподібно вел. часть ліб. орґанізації прилучиться до акції Юр. Братіяну. Зачувати, що король Карло при творенні нового уряду буде придержуватися парл. формули. Найправдоподібніше повстане концентраційний кабінет, при участи теперішньої нар. репрезентації. Головою такого кабінету станув би Маніу або Тітулеску.

Румунсько-мадярська унія?

„Нaєс Вр. Таґблят" повідомляє з Будапешту, що провідник ліб.-дем. мадярської партії Карло Расай заявив, що теперішня провізорія в Мадярщині не може тревати довго. Мадярщина мусітиме заявитися за поворотом Оттона, колиб це заінавґурувало демократизацію. Ґр. Апоні погоджується з Расаєм і заявляється за тайним голосуванням у Мадярщині. Мад. часописи повідомляють із Льондону, що Барбу Йонеску, особистий приятель рум. короля Карла сказав співробітникові „Дейли Гералду", що не дивувався би, колиб за 2—3 місяці Мадярщина та Румунія получилися під скиптром короля Карла. Коли Мадярщина бажалаб цієї злуки, Румунія не була би проти неї.

Кровава сутичка Ірляндців із анґлійцями.

У півд.-сх. части Льондону прийшло 10. червня до сутички 400 ірляндців із анґлійцями на тлі ріжниці думок у справі урядових розпорядків. Інтервеніювала поліція, при чому користувалася ґумовими палицями. Було ранених трьох полісменів. Двох людей з публики відвезли до шпиталю. Є теж чимало контужених. Арештували 7 осіб

За океаном.

Приготовляють українську звукову фільмову картину.

В Ню Йорку приготовляють українці фільмову звукову картину для компанії „Ворнер Бродерс". Має це бути вечір на селі на Україні. Співатимуть артисти з капелі Кошиця, а танцювати будуть ученики зі школи Авраменка. Декорації малюють американські артисти. Вечір має тревати пів години. Як відомо, компанія „Ворнер Бродерс" належить до найбільших фільмових підприємств в Америці і розділює свої знимки по цілому світі.

Отворення Українського Базару в Ню Йорку.

В суботу 17. травня відбулося святочне отворення Українського Базару в Українському Народньому Домі в Ню Йорку. Базар цей відбувся на дохід школи національного танку Василя Авраменка, а замітний був тим, що на ньому було кілька будок з чисто українськими виробами. Так напр. була одна будка базару „Сурма" з музичними та літературними і малярсько-артистичними предметами і будка А. Пасічника з незвичайно великою колекцією вишиванок, щойно спроваджених з Галичини (дохід з їх розпродажі пішов на Рідну Школу). Таксамо гарно представлялася ще одна українська будка, в якій були всякі українські предмети, як вишивки, малюнки, дрібні різьби й килими. Будка з гуцульськими виробами нашого артиста В. Якібюка представляла майже музеальну збірку. Для атракції публики балетмайстер Авраменко устроював кожного дня аж до 1. червня попис своїх учеників українськими танцями. Незвичайно гарно випав цей попис на святочному отворенні Базару в суботу 17. травня, що відбулося при великій участи нюйорського громадянства.

Посол Лучкович знову кандидує.

Одинокий український посол в домініяльному парляменті Канади, Михайло Лучкович, буде знову кандидувати цього літа. Він є кандидатом фармерської партії з округи Веґревил, в провінції Альберта. Покищо в інших домініяльних виборчих округах українці не поставили своїх кандидатів.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8·88·50—8·89·00, канадійський долар 79 0—8·80·00, чеська корона 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінг 1·25·50—1·26·00, румун. лей 0·05·00—0·05·50, французький франк 0·34·80—0·35·00, швайцарський франк 1·72·00—1·72·50, фунт штерлінґів 43·40·00—43·70·00, радянський червінець 11·00—12·00, німецька марка 2·12·82—2·12·88

Золото: 20 корон 36·20·00—36·60·00, 20 франків 34·25·00—34·50·00, 20 німецьких марок 42·00·00—42·40·00, 10 російських рублів 46·00·00—46·40·00.

Срібло: Австрійська корона 0·47·00—0·48·00, 5 австрійських корон 2·50·00—2·60·00, австрійський фльорен 1·25·00—1·30·00, російський рубель 2·00·00—2·10·00, копійки за рубель 1·00·00—1·05·00.

Збіжа.

Пшениця двірська 36·75—37·75, пшениця селянська 34·50—35·50, жито галицьке 15·50—16·00, ячмінь галицький броварняний —·00—·00, ячмінь на кашу 14·00—14·50, ячмінь пастівний 13·00—13·50, овес галицький 14·00—14·50, кукурудза румунська 21·25—22·25, бараболя промислова 0·00—0·00, фасоля біла 45·00—55·00, фасоля колірова 30·00—35·00, фасоля краса 40·00—45·00, горох пів-Вікторія 23·75—25·75, горох пільний 21·25—22·25, бобик 19·50—20·50, мішанка паст. в зерні 00·00—00·00, вика 26·50—27·50, сіно солодке краєве прасоване 6·00—7·00, солома прасована 4·50—5·00, гречка [illegible]—21·00, льон 00·00—00·00, лубінь синій 00·00—00·00, [illegible] 00·00—00·00, грисік кукурудзяний 00·00—00·00, мука кукурудзяна 00·00—00·00, отруби житні 7·00—7·50, отруби пшеничні 9·75—10·25, крупи гречані 43·00—[illegible], пшоно 00·00—00·00, крупи ячмінні 00·00—00·00, пенька 00·00—00·00, просо краєве 00·00—00·00, макухи льняні 29·00—30·00, мак синій 150·00—160·00, мак сивий 110·00—120·00, конюшина червона 000·00—000·00

НОВИНКИ

— Лугове свято у Львові відбудеться 14. і 15. червня 1930 р. як ювилейне свято в 30-ліття основання першої Січи. 14. червня буде академія в салі Т-ва ім. Лисенка. Початок в год. 8. веч. У програму академії входять: вступне слово, реферат д-ра К. Трильовського про Січи, хорові точки Лугового хору, декламації, ритмічні і пластичні вправи Луговиків і Луговичок. 15. червня в год. 3. попол. на площі „Сокола-Батька" відбудуться прилюдні вправи Лугів довколичних повітів. Програма вправ велика і ріжноманітна. Дотеперішні Лугові свята були все масові. Тож і того року, хоча дуже багато Лугових товариств розвязано, буде це свято масових вправ Луговиків і Луговичок. Наша публика досі масово ходила на Лугові свята, бо там бачила завсіди найбільшу скількість вправляючих зі всіх свят, які відбуваються у Львові. Неодин згадуючи Січову організацію прийде напевно подивитися та порівняти Луги з давньою Січовою організацією.

— Прогульковці з Канади в Галичині. В суботу 7. ц. м. спинилася у Львові на кілька годин прогулька українців-канадійських громадян, що виїхала 1. травня ц. р. з Едмонтону до Европи. Прогульковці їдуть власним автом, яке перевезли кораблем і переїхали ним Францію, Швайцарію, Німеччину, Австрію і Чехословаччину. Учасниками тої прогульки є: п. Андрій Шандро, бувш. посол до провінціонального парламенту Альберти, ред. „Західних Вістей" д-р Володимир Кисілевський, п. В. Мошук з жінкою з Торонто, п. Алберта Дейли (англійка) і п. М. Шандро з місцевости Шандро, Альберта.

— З наших наукових товариств на чужині. Українське Історично-Фільольоґічне Т-во у Празі дало 3. червня ц. р. два відчити своїх дійсних членів: 1. Сірополка С. О. — „Історія та бібліографічний опис першої дисертації М. Костомарова". 2. Наріжного С. П. — „II-ий рік діяльности Історично-Фільольоґічного Т-ва в Празі, а 10. червня присвятило своє засідання памяти В. Самійленка з такою програмою: Білецький Л. — „Зі студентських років В. Самійленка". Шелухин С. — „Із спогадів про В. Самійленка".

— Іспит зрілости в українській держ. муж. гімн. в Коломиї відбувся під проводом дир. Ст. Котецького. Іспит зложили з відділу „А": Д. Брейтовник, О. Вайнтрауб, Я. Глібовицький, Р. Гнатишак, П. Гоффер, М. Ґеник, В. Карачевський, В. Козлан, О. Луцький, В. Маруняк, З. Михайлюк, М. Пігуляк, Т. Сельський, І. Стецик, А. Сухер, А. Таненбаум, І. Хальфен. Репробовано при письм. ісп. зріл. 1, а при уст. 4; відступив 1 абітурієнт. З відділу „Б": іспит зріл. зложили: М. Атаманюк, С. Гаврилюк, І. Гільзенрад, Я. Ярий-Дригинич, М. Калиняк, Д. Косович, Р. Мигаль, Д. Микитюк, В. Оробець, В. Пугач, О. Райзель, І. Скальчук, І. Станкевич. Репробовано при письм. ісп. зріл. 2, а при уст. 5 абітурієнтів. — Взагалі на 43 абітурієнтів відпало 13, себто 28 проц.

— Українїка У франц. журналі „Lectures du foyer", що виходить у Цюріху находимо в числі з 17. травня статтю з життєписом Шевченка і портретом, підписану „Dr. G. K."

— Особисті вісти. З. ц. м. здали іспит зрілости в Томашеві Мазовецькім в коедукаційній гімназії Союзу Купців українці-заточенці Володимир Іван Гнідан та Льонгин Гулик.

— Широка забава. Польські техніки після комерсу у львівській політехніці серед криків ішли вул. Академічною, Романовича, Зибликевича, Зеленою та стріляли з револьверів. На вул. Вагилевича перевернули будку з цукорками та заподіяли її власникові велику шкоду. На розі вул. Зеленої і Тарновського пересунули трамваєву будку, в якій переховують знаряддя, потовкли шиби газової ліхтарні, а при вул. Зеленій ч. 5. здерли шильд „Фризієрське заведення". На місце авантюр приїхала візвана кінна поліція, одначе авантюрників уже не застала.

— Зударилося авто, що їхало на стрічу мін. Ґрандія. На шляху між Равою Р. та Добросином наслідком куряви зударилося особове авто з Варшави з автом Джованні Каваццi, дир. акц. спілки Бонаріва в Бориславі. В авті Каваццi був і ветер. лікар із Рави Руської д-р Чайковський. Ранені були тяжко дир. Каваццa, а лекше шофер варшавського авта Попель і шофер Каваццi. Д-р Чайковський вийшов ціло та заосмотрив тяжко раненого Каваццу. Візваний телеф. лікар із Рави Руської перевіз Каваццу до Львова до готелю Жоржа. Каваццa їхав у Варшаву на привитання мін. Ґрандія. Авто осталo розтріскане на гостинці.

— Ріжні вісти. Молода англійська летунка Емі Джонсон, що перелетіла з Льондону до Австралії дістала з нагоди іменин короля ордер „командора Британської Імперії"; з ним звязане право до високого титулу „леді", без огляду на те, за кого вона вийде замуж. — У деяких частинах Еспанії великі повені забирають доми і нищать засіви. — В околиці Бостону літак упав із висоти 30 м. у воду; 12 подорожних і 2 летунів тяжко ранених. — У Римі відкрили святочно виховавче кіно Міжнародного Інституту при Лізі Націй. — У Будапешті у водопроводі рури попали мікроби, що спричиняють інфлюенцу, а відтак дальші недуги.

— На літо до Румунії. Хто їде лічитись до Румунії (а зможе це доказати) дістає безплатно румунську візу і 50 проц. знижки на рум. залізницях. Таке подає до відома румунський консулят. Є надія, що приїзд свіжого короля не змінить цього розпорядку.

— Гинуть як мухи. Якась 20-літня невідома жінка кинулася у Львові під поїзд. Перед Краковом кинувся в мосту 28-літн. студ. техніки Б. Ясьоля і згинув на місці. У Бережанах застрілився 43-літній купець І. Янчинський; причина: нужда. В околиці Бережан застрілився 65-літній емерит. залізн. урядовець М. Кухарський; причина — нещасливе подружа. У Конюхах (Бережанщина) з нещасливого кохання застрілилась з рушниці 17-літня дівчина Е. Баранівна. Крім цього у Львові було за два дні ще три спроби самогубств.

— Як не премієром то ректором. На новий шкільний рік вибрали професори львівської політехніки одноголосно ректором проф. К. Бартля.

— Примхи природи. У Варшаві вродилась зовсім нормальна дитина, хлопець, що вже має вуси та бороду.

— Ліс на дні моря. Шведський учений д-р Е. Тольнес відкрив на дні Балтійського моря, недалеко півден. берега Швеції цілий ліс, зметений водою на великім просторі. З цього роблять висновок, що яких 9000 літ тому на цьому місці був суходіл, який єднав Півд. Швецію з Данією і Німеччиною.

— Панчохи з цукру. Канадійський учений проф. Гарольд Гебберт читав на останнім зїзді канад. хеміків працю про винахід штучної целюльози, яку можна виробляти з цукру. Цей винахід дасть змогу виробляти тонкі білі жіночі панчохи, з... цукру. Ці панчохи не будуть нічим ріжнитись від правдивого шовку, а будуть сильніші і — що найважніше! — дешевші. Може й солодші.

— Гардмут буде фабрикувати олівці в Польщі. Відома фірма Гардмут хоче вибудувати в Польщі фабрику олівців із основним капіталом 3 міл. зол.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 10. червня ц. р.: за масло солене експортове пріма 1 кільограм 3·90 зол., за масло несолене бльокове, пріма 3·70 зол., за літру молока 24 сотики, за літру сметани 1·50 зол., за копу яєць 5·60 зол. Тенденція цін знижкова.

Вмирає провідник македонців.

(АТЕ). Зі Софії повідомляють, що провідник революційних македонських організацій Михайлов є в аґонії. Одні кажуть, що Михайлов упав жертвою атентату, інші, що він умирає на сухоти. Назву санаторії, що в ній лежить Михайлов, держать у тайні, бо поліція шукає його в звязку з ріжними вбивствами.

Кракатав вибухає.

(АТЕ). Вулькан Кракатав (голяндська Індія) вибухає. Обсерваторія, спеціяльно побудована, біля вулькану, зареєструвала 60 вибухів на мінуту. Острівчик, що повстав підчас вибуху вулькану 1929 р., а потім зник підчас вел. катастрофи та землетрусу в червні м. р., коли то згинуло 500 людей, знову виринув із филь моря. Острівчик довгий на 900 м. а вистає на 40 м. понад поверхню моря.

З концертової салі.

Ювилейний концерт „Бандуриста".

У програмі ювилейного концерту в 25-ліття „Бандуриста" ми мали нагоду почути три виступи теперішнього, в останній час відновленого, академічного хору під управою п. І. Гриневецького і вчасти п. І. Охримовича, один виступ „старого" чи пак „довоєнного" „Бандуриста" під управою його першого диригента п. І. Смолинського та один кінцевий спільний виступ обох дружин під управою п. І. Охримовича. „Фахова" критика не має при цім концерті великого поля до попису. Всі без вимки твори програми взяті були із давнього нашого репертоару мужеських хорів із вимком хіба Кишакевича „Спіть, герої" та Барвінського „Завязались ляшки", які появилися щойно в повоєнних роках. Щодо вибору авторів творів програми і їх угрупування, то тут відчувалося деяку фрагментарність і випадковість, коли мати на увазі, що це був ювилейний концерт Т-ва, яке у своїм розвою проспівало сливе всю нашу хорово-мужеську літературу. Можна би замітити, що у програмі не були заступлені такі важні для мужеського хору імена, як О. Нижанковський, Д. Січинський, К. Стеценко і багато інших. Також угрупування точок здавалося трохи довільним.

Але поминаючи все те, концертові продукції дали проте наглядний образ 25-ліття Т-ва. Відновлений після деякої перерви наймолодшими членами теперішній академічний хор „Бандуриста" виконав переважну частину програми: „Не хиляйте вниз прапора" Безкоровайного, „Хор підземних ковалів" Людкевича, „Завязались ляшки" Барвінського та „На музиці" Колесси під орудою проф. Ів. Гриневецького, а Кишакевича „Спіть, герої" під управою п. Охримовича. Загально треба сказати, що молодий цей хор представився як під оглядом голосовим, так і під оглядом музикального зіспівання дуже добре. Правда, замічалася інколи чисельна перевага повних басів над трохи „свіжими" та не дуже гнучкими для модуляції у пяно і пянісімо тенорами, але чистість інтонації і прецизність ритміки (особливож у „Ковалях" і „На музиці"), а також дикція не лишали майже нічого до бажання. Львину часть заслуги, очевидно, треба тут признати диригентам, особливож п. І. Гриневецькому, який запрошений майже в останнім моменті, бо два тижні перед концертом до помочі, вивязався зі своєї нелегкої задачі просто знаменито.

Хор старого „Бандуриста", хоч і дуже проріджений в часі світової і визвольної війни (числом около 30), відспівав з подивугідним запалом і темпераментом два старі, а все молоді твори: Наталя Вахнянина „Урра у бій" і Воробкевича „Зазвенімо". Слухачам зробив цей виступ милу неспідівану як першорядним звуком, так і бадьорим видом і ядерною дисципліною та викликав у всіх свідків колишніх виступів „Бандуриста" сльози радісного одушевлення, що ще не „пропала козацька слава", не „звелася ще сила" довоєнного співочого покоління.

Зєдинений гурт з обох хорів відспівав при

кінці безсмертного „Івана Гуса“ Лисенка під орудою п. Охримовича в супроводі фортепяну. Спільний цей виступ випав може не так величаво, як треба було надіятися, мабуть з причини короткого часу, щоб зіспівати і злити обі друкжини як голосово, так і у виконанні. Може вчасти й тому були деякі недотягнення або перетягнення ритмічні та звукові, особливож у кінцевих частинах (Чи настане—Благослови), до того деякі зайві якісь придихи і віддихи у фразах і т. д. Але і з тим точка ця зробила своє вражіння на слухачів і видців як наглядний образ єднання двох або й більше наших співочих генерацій на концертовій естраді.

Концерт звеличав своєю участю колишній бандурист, оперовий артист п. Михайло Голиньский, якого успіхи на концертовій естраді є такіж, як і на сцені. Про вальори Голинського як співака-артиста зайво булоб нам повторятися.

Фортепяновий супровід держали певно й артистично проф. Кудрик і проф. Шухевич (при „Ів. Гусі“). Загалом концерт лишив незатерте вражіння і повинен стати товчком до дальшої інтенсивної праці в напрямі плекання правдивого, справді гарного хорального мистецтва серед нашої академічної молоді, яка до того діла має всі найкращі дані.

Д-р С. Людкевич.

Дописи.

ТЕРНОПІЛЬ. *(Хрестна дорога наших освітніх робітників).* Є на нашій землі місто Тернопіль, місце осідку всіх урядів і воєвідства, а в тернопільськім повіті є село Драганівка. Село бідне, а його українська частина населення сильно занедбана під культурним оглядом. І ось у це село вислав тернопільський кружок „Рідної Школи“ учительку в ціли отворення діточого садку. Все це сталося з відома і за дозволом відповідних властей. Здавалось би усе гаразд. Може де інакше і булоб так, але не в нас на „кресах“. З перших днів побуту кидано учительці всякі колоди під ноги. Управитель школи якийсь Зазуля заборонив дітям у школі заглядати до садку. Грозив, що учительку разом з ними замкнуть до кримінали. А коли цей лицар стрінув на дорозі дитину Льва Піговського, сина Михайла, що несла під пахою свою книжочку, то дитину набив і найгострішими словами зганьбив. Може ці рядки допоможуть цьому лицареві до авансу. І це можливе. Дальше. Не знати вже чи у звязку з цими виступами управителя, чи з власної пильности група замаскованих посіпак напала дня 23. 5. в год. 9. вечором на повертаючу домів учительку і в варварський спосіб її побила. Так само побила вертаючих разом з нею дяка Якова Боруха і його вихованицю. Двом дальшим, що разом ішли, удалося втекти. Утікаючому Діличові удалося розпізнати одного з напасників. Є ним Ян Хром'як. Щож? Подвиг „патріотичних“ хуліганів. Геройство! Але яке дешеве! Яке нікчемне! Чи поліція відшукає злочинців? Може так, а може й ні. Цеж не українці. А тепер друга вітка з цього самого городу та з іншої грядки. У томуж місті Тернополі є гімназіяльний учитель д-р Н. Гірняк. Одна з найкращих учительських сил. Один з найкращих педагогів. Бувший управитель прив. жін. гімназії „Р. Ш.“. Духовий батько і провідник пласту. Та може саме те й стало сілю в очах власть імущих. Минулого року відмовила йому кураторія права навчання а міністерство це затвердило. Якуж причину подала? „Неблагонадьожний!“ А чому „неблагонадьожний“? Чим ця „неблагонадьожність“ доказана? На чім оперта? Це знає тільки львівська кураторія. До когож звернутися? Кому розкрити ці болючі рани нашого суспільного життя? Свому громадянству? Вонож у рот води набрало. А на похиле дерево всі кози скачуть. *і. д.*

Зі спортового життя.

Легко-атлетичні змагання за мистецтво львівської округи на рік 1930.

Змагання відбулися 8. і 9. ц. м. на площі Сокола-Батька у Львові. Змагання випали, на жаль, дуже слабо. Причини: мала фреквенція змагунів, відсутність біжні, невідповідні метні і скочні. Багато конкуренцій відпало, в деяких лише осягнено приписані мініма. Мистецтва львівської округи осягнено в отсих конкуренціях: 100 м. — Петріна 12·4“, 400 м. — Петріна 57·6“, штафета (4×100 м.) Сокіл-Батько у складі: Мош, Ґавур, Шерстило, Маґоцький 50“, 1500 м. — Сліпко (С.-Б.) 4 мін. 45·4“, скок в далечінь — Мош (С.-Б.) 5·83 м., скок у височінь — Петріна (УССК.) 1·55 м.; поза конкурсом Борачок (С.-Б.) 1·57 м., скок жердкою — Борачок (С.-Б.) 2·55 м., мет кулею — Круль 10·97 м. (поза конкурсом 11·17 м.), мет диском — Гнатейко 30·02 (поза конкурсом — Круль 30·50 м.), В жіночих конкуренціях: 60 м. 1) Кордубівна (УССК.) 9·8“, 2) Гнилюх (Сокіл IV.), 3) Чура (С. IV.).

Справлення помилок.

У вчорашньому числі „Діла“ подано помилково вислідн змагань: ВАЦ.—Леґія у Варшаві і Гасмонея—Чорні І Б у Львові. Має бути: Леґія—ВАЦ 3 : 2 (3 : 0) і Чорні ІБ — Гасмонея 7 : 1 (5 : 0).

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ:

Тарас Шевченко: **„Кобзар“**, том. І., частина 2. Повне видання з поясненями. Зладив д-р Мик. Сабат. Том. І. Романтична доба творчости Тараса Шевченка (до кінця 1842 р.) Частина II. Львів. 1930. Накладом книгарні Науков. Т-ва ім. Шевченка, Ринок 10. Стор. 122. Форм. 8°.

Теодор Ярчук: **Апостол Петро.** Станиславів 1930. Накладом автора. Стор. 72. Формат 16°.

Т. Якимчук: **„Відблиски зловійного травня 1926“**... Поезії. Париж, травень 1930. Стор. 96. Формат 8°.

ЖУРНАЛИ:

„Учительське Слово“, орґан „Взаїмної Помочі Українського Вчительства“. Рік XVIII. Ч. 10—11. Львів, червень 1930.

Вікна“, література-мистецтво-критика. Рік III. Кн. 5. Травень 1933.

„Нові Шляхи“, літературно-науковий мистецький і громадський журнал. Львів, 1930. Ч. 5. за травень.

„Вільне Козацтво“, літературний і політичний журнал. Рік 3. Прага, травень.

„Світ Дитини“, журнал для української молоді. Ч. 6. Львів, червень 1930. Зміст: Плаката; Радіо; За волю України; Пішов би я в світ далекий; Він відплатиться; Забава; Про козацьких отаманів: Косинського і Наливайка; Загадка; Як Івась подорожував по світі; Нове перо; Хорий мопсик; В суді; Непослушна рибка; Цвітник; Геройська мати; Двоє гнізд; Орел і хробак; Любов сильніша від смерти; Кождий має свій спосіб; Наші други з Холмщини; Забави; Розвязка загадок.

„Slovansky Prehled“, sbornik pro poznavani politickeho, hospodarskeho, socialniho a kulturniho zivota słovanskych statu a narodu. Redaktor: Adolf Cerny. R. XXII. C. 5. Praha 1930.

„Przegląd Polityczny“, czasopismo poświęcone zagadnieniom polityki zagranicznej. Warszawa, kwiecień 1930. Tom XII. Zeszyt 4.

„Morze“, organ Ligi Morskiej i Rzecznej, Z dodatkiem „Pionier Kolonjalny“ w tekscie. Rok VII. Nr. 5. Warszawa, maj 1930.

„Nawozy Sztuczne“, miesięcznik Warszawa, maj 1930. Nr. 5.

„Przegląd Ogrodniczy“, miesięcznik. Rok XIII. Nr. 4. Lwów 1930.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Середа, 11-го червня, год. 8·00 веч. Премієра „Магія“ Честертона (вист. Редути з Остервою).

Малий Міський Театр:

Середа, 10-го червня, год. 8·00 вечором Чорт (Мольнара).

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Невинний гріх“. (Колін Мур) і найн. оперові додатки.
КАСІНО: Княжна джезбенду (Ані Ондра).
КОЛЬОСЕИ: Пат і Паташон як Дон Кіхот. Він не має щастя. Пластуни горою.
КОПЕРНИК: Беб і Ска. Горою парубоцький стан! (Фербенкс, Беб Даніельс).
ЛЕВ: Пригода одної ночі.
МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма: „Історія подружжя“. Веселий парубок.
ОАЗА: Понад сніг.
ПАЛЯС: Звукова фільма: Лицарі кохання. Пісня упавшої дівчини.
ПАН: Поліцмайстер Тагеєв.
ПАСАЖ: Залізна стопа.
ПРОМІНЬ: Пристань мрій.
СТИЛЕВЕ: „Кровава буква“ і Колін Мур.
ФАТАМОРҐАНА: Загибіль Росії.
ХИМЕРА: Весняна парада.
УПХА: Спокуси Бродвею.

Програма радіо.

Четвер 12. VI. 1930.

ЛЬВІВ (385,1) 17·45 Концерт. 19·15. Концерт з Відня. 23·00 Музика до танців. **Познань** (334,8) 20·30 Скрипки. **Катовиці** (408,7) 18·45 Всячина. **Ляйпціг** (259) 19·30 Муз. з доби Гетого. **Кеніґсберґ** (276) 20·00 Концерт. **Копенгаген** (281) 20·00 Скрипки. **Льондон** (356) 22·35 Віольончеля. **Штутгарт** (360) 20·15 Італ. вечір. **Букарешт** (394) 17·00 і 18·30 Легка музика. 20·00 Опера. **Берлін** (418) Концерт солістів. 19·00 Легкий концерт. **Рим** (441) 21·02 Оперова муз. **Лянґенберґ** (473) 20·45 Твори Леґара. **Мілянo** (501) 20·30 Опера Джіордана. **Брюссель** (509) 21·30 Оперетка Офенбаха. **Відень** (516,3) 20·05 Віденська пісонька. **Мюнхен** (533) 21·05 Симф. концерт. **Будапешт** (550) 19·30 Концерт учнів муз. академ. **Ленінград** (100) 16·30 Сучасна музика. 17·30 і 19·30 Концерт. **Харків** (1304) 20·00 Концерт. (426) 18·30 Авдиція муз.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Український Театр під управою Ів. Когутяка. 2132
Галич:
Четвер 12. VI. „Пейсахова ніч“, драма Кодесниченка.

Український Театр „Кооператива“ у Львові, Український Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові:
Золочів:
12. VI. „Чорт“.
13. VI. „Троянда Стамбулу“.
14. VI. „Церковна Миш“.
15. VI. „Медді“.
16. VI. „Несподіванка“.
17. VI. „Ревія: Раз та добре“.
18. VI. „Мина Мазайло“. 2262

Вступні іспити до V.—VIII. кляс дів. гімназії Р. Ш. гуманістичного типу у Львові (Театинська 10.) почнуться дня 25. червня в 9. год. — Вступні іспити до IV. кл. відбудуться дня 28. червня в 9. год. — **Управа.**

Т-во Українських Студентів Політехніки „Основа“ у Львові видало і розсилає безплатно інформатор „Студії на Львівській Політехниці“. Побіч того уладить Т-во для абсольвентів (ок) гімназій курс приготовляючий до вступного іспиту на всі Виділи Львівської Політехніки. Курс триватиме від початку серпня до половини вересня. Учасники курсу зможуть в серпні користати з мешкань в „Академічному Домі“ за оплатою 10 зол. в місяць. Зголошення слати до кінця червня ц. р. на адресу: **Т-во Українських Студ. Політ. „Основа“ — Львів, Супінського 21.**

Виділ Студ. Кружка „Рідної Школи“ ім. Петра Могили подає до відома, що п. Богдан Кравців виступав на Надзвичайнім Зїзді „Рідної Школи“ дня 22. травня, як делегат Кружка, вибраний на Надзвичайних Загальних Зборах дня 20 травня, а не як кореспондент „Українського Голосу“, як подає „Праця“ із 1. червня 1930 р. (ч. 19.).

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ВЕЛИКИЙ ВИБІР вкладок до взуття, рівнож вкладок ортопедичн. Адольф Гольдберґ, Сикстуська 10. 1934 12-?

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській робітні **Івана Зельтенрайха** Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації присилати почтою. — Старомодні жіночі годинники перероблюємо на ручні. 1857 70—?

КОРОНКИ до білля, модні та церковні, найдешевше „Wenecja“ Боїмів 19. 2046 23—30

ДОБРОЇ, ПОВНОЇ ОПІКИ шукаю для однорічного хлопчика при інтелігентній родині у Львові або околиці. Винагородження згідно з умовою. Зголошення листовно до Адміністрації під „Мій хлопчик“. 2233 3—3

ВСІЛЯКІ годинникарсько-ювілерські роботи виконує найстаранніше Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. 1856 21

АБІТУРІЄНТ пошукує лекції. Зголошення до Адміністрації „Діла“ під „Добрий“. 2252 2—2

ЛІТНИСЬКО в турчанських горах серед смерекових лісів над рікою Стрий. Знамениті купелі. Сонішні покої з пятиразовим харчем по дуже приступних цінах поручає Двір в Комарниках, почта Боряня. 2260 1-4

НА ЧАС ФЕРІЙ 1 кімната з кухнею і 1 кімната з харчем (евентуально обіди) у гарній гірській околиці до винайму. Парк, круглі, ситківковий корт і купіль в місці. Інформації: Кормошева, Асника 11. 2261 1—1

МІК! Тужу, чекаю, дай вістку. Любаю. С. 2259 1-1

ВОРОХТА! ВІЛЛЯ ЧЕРЕМШИНА! Наталії Семанюкової поручає сонішні комнати з цілим удержанням. 2254 2—4

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентгеном.

ЖИЛЯКИ щезають певно через ношення спеціяльних гумових панчіх — небувалої дотепер тонкости зі спеціяльного складу гумових хірургічних і гигієнічних виробів. С. ФЕДЕР, Львів, **Сикстуська 7.** Цінники безплатно. 2237 2-10

Ширіть наш часопис!

Зголошення на літнисько з цілоденним удержанням **в Гребенові** на поміркованих умовинах приймає **Емілія Стернюк,** Гребенів к. Сколього. 2265 1-?

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів, Ринок ч. 10